

DIYANET DERGİSİ

Oruç tutunuz ki sihhat bulasınız.
(Hadis)

7. Cilt

Kasım - Aralık 1968

78 - 79. Sayı

NÂFILE ORUÇLAR HAKKINDA HADİS-İ ŞERİF MEÂLLERİ

Peygamber Efendimiz (S.A.S.) bir gün Abdullâh b. Amri'bnî'l-Âs'a hitâben şöyle buyurmuştur:

— Yâ Abdullâh! Senin her gün gündüzleri oruçla, geceleri de namazla geçirdiğini haber aldım. Öyle mi?

— Evet yâ Resûlâllah.

— Sakın böyle her zaman oruç tutup namaz kılayım, sabahlara kadar Kur'ân okuyayım deme; çünkü üzerinde cesedinin hakkı var, gözünün hakkı var, misafir ve ziyaretçilerin hakkı var, karının hakkı var, çocuklarının hakkı var, bu hakları ödemek vazifendir. Umulur ki, uzun zaman yaşarsın da sonra yıpranıp bu hakları ödeyemez bir hâle düşersin. Öyle ise her gün oruç tutmaktan vazgeç, her ay üç gün oruç tutmak sana yeter; çünkü her hayrın on kat sevabı vardır, bu itibar ile yine bütün sen oruç tutmuş olursun.

— Bundan daha çoğunu tutmağa kudretim var, diye ben ısrar ettikçe Peygamber de, tutma, diye ısrar etti ve nihayet şöyle buyurdu:

— Haftanın üç gününü tut.

Ben tekrar daha ziyâdesine ısrar edince buyurdu ki:

— Allâh'ın Peygamberi Dâvud Aleyhi's-selâm'ın orucu gibi tut.

— Dâvud'un orucu nedir? diye sordum.

— Senenin yarısı, diye buyurdu.

Yâni bir gün tutup bir gün yemek.

(Bu zat yaşlandıkça vazîfelerini dosdoğru göremiyecek bir hale geldiğinden, "Keşke Peygamber'in gösterdiği müsâadeyi kabûl etseydim" diye teessüf edermiş.)

(Buhârî ve Müslim)

*
**

"Bu din kolaylık üzerine kurulmuştur. Hiçbir kimse yoktur ki, din işinde (farz olandan daha çok ibâdet ve itâat yapacağım diye kudretinin üstünde) kendisini zorlasın ve dinin gösterdiği kolaylığı bıraksın da din ona galebe etmesin (ve ezilip büsbütün ibâdetten kesilmesin). Öyle ise ortalama gidin (tam ve mükemmel bir sûrette yapamazsanız yaklaşın) ve (en mükemmel yapamıyan ve fakat arasını kesmeden devamlı yapanlara da sevapları eksik olmayacağını) müjdeleyin." (Sahîh-i Buhârî).

RAMAZANI KARŞILAYIŞ

Hoş geldin safâ geldin onbir ayın sultânı yüce Ramazan,
Sâyende yine yumuşayacak katılaşan yüreklerimiz şüktür Allâh'a Ramazan.

Yüce şerefinle, geliyor da şereflendiriyorsun sen ümmetini Muhammed'in.
Tâci değil de ya nesisin başımızın gufrân değil mi adın senin

Gelip de ilhamlar veriyor, gerçekler öğretiyorsun sen mübarek Ramazan.
Hem de ölmüş gönülleri yeniden diriltiyor, uyarıyorsun mübarek Ramazan.

İnan ki pek korkmuştuk, fakat ne mutlu bize esenlikle kavuştuk sana.
Allâh'ın gerçekten hem keremi hem de lütfusun bize mutlak Ramazan.

Sen gelince asilleşiyor her şeyimiz kalmıyor değişmeyen yönümüz yüce Ramazan.
Şu halde sen günahkârlara bir ikaz, gönül hastalarına şifâsın Ramazan.

Ne hikmettir mahyalarla selâmlar, ezanlar büsbütün ilâhîleşiyor,
Hattâ namazlar, tehlil ü tesbihler dahi değişiyor, derinleşiyor.

Seni arıyoruz, biraz uyarıp da bizleri, gidiverince aramızdan
Gönüllerimizde bir vâveylâdır kopuyor inan buna yüce Ramazan.

Çünkü ümit ve teselli buluyoruz sende gerçekten, yoksa felâket ey yüce Ramazan.
Hoş geldin, safâ geldin onbir ayın sultânı ey yüce Ramazan...

Kâmil ÇOKAY

Resûl-i Ekrem Efendimiz ashâbdan Selmân-ı Fârisî ile Ebu'd-Derdâ'yı âhiret kardeşi yapmıştı. Bunlar da birbirlerini sık sık ziyâret ederler, birbirlerine rehberlik ederlerdi.

Selman günün birinde kardeşi Ebu'd-Derdâ'nın ziyâretine gitmişti. Fakat onu, evinde bulamadı. Karısı Ümmü'd-Derda'yı eski bir elbise içinde perişan bir halde gördü. Kadına:

— Bu ne haldir? diye sorunca kadıncağız:

— Ne olacak, kardeşin Ebu'd-Derda dünya ile ilişiğini kesti. Zavallının gündüzleri nâfile oruç tutmaktan, ne kendisine, ne de eve, âileye bakmağa vakti yok! diye şikâyet etti. Bu sırada Ebu'd-Derda da geldi ve Selman'a selâmladı ve onun için yemek hazırladı ve:

— Buyurunuz, dedi, yemeğe dâvet etti. Selman:

— Haydi sen de beraber!

— Ben oruçluyum! Selman:

— Sen yemezsen ben de yemem, demekle ev sâhibi orucu bozup yemeğe mecbur oldu. Ebu'd-Derdâ o gece müsafirini bırakmadı ve onunla beraber orada yattı. Misafir uyur uyumaz Ebu'd-Derda namaza davrandı. Fakat Selman:

— Uyu! diye namaza bırakmadı. O da biraz daha uyuduktan sonra bir daha kalkmak istedi. Selman yine: Uyu! diye bırakmadı. Bu sûretle gecenin son saati geçmişti. Selman:

— Artık şimdi kalk! dedi. Kendisi de kalktı. Abdest alıp namaz kıldılar. Namazdan sonra Selman:

— Şimdi beni dinle! diye âhiret kardeşi Ebu'd-Derdâ'ya şöyle öğüt verdi:

— Kardeşim, muhakkak ki üzerinde Rabbinin hakkı vardır. Seni yaratmış ve bütün rızkını vermiştir. Hiç şüphesiz kendinin de hayat ve sıhhat hakkı vardır. Bütün vazifelerini onunla ifâ edeceksin... Âilenin bu derece ehemmiyetli hakkı vardır. Şu halde bütün bu hakları hak sahiplerine vermelisin! Aziz kardeş; ye, iç, oruç tut, namaz kıl, uyu, hayat yoldaşınla seviş!.. Bu sûretle bütün hakları yerine getirmiş ve Allâh'a, nefsine, âilene karşı borçlu bulunduğun vazifelerini ifâ etmiş olursun!..

Ertesi günü Ebu'd-Derdâ Resûl-i Ekrem'in huzuruna vardığında bu vakıayı ve Selman'ın bu öğütlerini arzetti. Bunun üzerine Resûl-i Ekrem:

— **Selman doğru söylüyor**, diye tasdik buyurdu (Sahîh-i Buhârî).

(Buhârî'nin bu rivâyetinde yalnız ilâhî, zatî, âilevî haklar bildirilmiştir.

Diğer hadîs müelliflerinin rivâyetlerinde kişinin uzak yakın komşularının, bütün vatandaşlarının, cemiyetin ve devletin hakları bulunduğu bildirilmiştir.

Ebu'd-Derdâ'nın misafir hatırı için bozduğu oruç Ramazan orucu değil, nâfile oruçtu. Misafiri ağırlamak nâfile oruca takdim edilirdi ve ileride buna benzer bir oruçla telâfi olunabilirdi.)

(“Ramazan ve Oruç”, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınlarından No. 22, S. 52)